

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

จัดทำโดย : มหาวิทยาลัยนเรศวร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

มหาวิทยาลัยนเรศวรได้ตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตเพื่อเป็นการเฝ้าระวังและสามารถกำกับควบคุมได้ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยคัดเลือกกระบวนการตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๓ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในมหาวิทยาลัยนเรศวร และจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ทิพย์ แทนธานี
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญ

	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ความหมาย ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๑
๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	๑
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๒
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)	๓
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)	๕
๕. แผนบริหารความเสี่ยง	๖

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงาน ที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒) ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓) ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับ ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในมหาวิทยาลัยนเรศวรที่มีประสิทธิภาพ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ/งาน : ด้านการเงินและพัสดุ

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำการวิพากษ์ พบว่า มีความถี่จากการวิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า	✓	

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำการวิพากษ์พบว่า มีความถี่จากการวิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า		✓		

๓. เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น X รุนแรง
การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำการวิพากษ์ พบว่า มีความถี่จากการวิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า	๒	๓	๖

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำการวิพากษ์ พบว่า มีความถี่จากการวิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า	๒	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำการวิพากษ์ พบว่า มีความถี่จากการวิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า			x

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำการวิพากษ์ พบว่า มีความถี่จากการวิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างเกิดความล่าช้า	พอใช้		✓	

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของมหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ ป้องกันการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริต ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดจ้าง	กระบวนการด้าน การจัดซื้อจัดจ้าง	การออกแบบสเปคครุภัณฑ์ที่ผ่านมา เมื่อมีการเผยแพร่ในระบบ e-GP ตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อ เปิดโอกาสให้ผู้เข้ามาเสนอราคาได้ทำ การวิพากษ์ พบว่า มีความถี่จากการ วิพากษ์ค่อนข้างสูงทำให้ต้องมีการ ทบทวนสเปคใหม่ส่งผลให้การจัดซื้อ จัดจ้างเกิดความล่าช้า	เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้มี หน้าที่ออกแบบสเปคของมหาวิทยาลัย ให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นไปตาม เจตนารมณ์ของ พรบ.ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่ต้องการให้การกำหนด สเปคมีความเป็นกลางและสามารถทำ ให้เกิดการแข่งขันในการเสนอราคาได้ อย่างเป็นธรรมที่สุด	๑ ต.ค.๖๕ - ๓๐ ก.ย.๖๖	- รองอธิการบดี - หน่วยงานทุกหน่วยงาน - กองคลัง

ลงชื่อ .....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ทิพย์ แทนธานี)

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

วันที่ 25 เมษายน พ.ศ.๒๕๖๖